

PREDAREA OMONIMELOR LA ORELE DE LIMBA RUSĂ

UNTILĂ Tatiana, lector

Summary

At a time when the world is changing and in a rush to migrate from one place to another, from one corner of the world to another, regardless of the factor that causes these things, phenomena behave the same language. It's not rare practice of migration or loan words from one language to another. This leads to changes, which some would welcome, others refute them. These loans often causes confusion, given that the words sometimes migrated coincide with some words or forms of words existing in the 'host'. Such situations create favorable factors for the occurrence of homonyms.

Într-o perioadă în care lumea este în permanentă schimbare practica de migrare sau de împrumut a cuvintelor dintr-o limbă într-alta este un fenomen obișnuit. Acest fapt duce la schimbări, pe care unii le consideră binevenite, alții le contestă. Împrumuturile deseori provoacă confuzii, dat fiind faptul că uneori cuvintele ce au migrat coincid cu unele cuvinte sau forme ale cuvintelor deja existente în limba „gazdă”. Astfel de situații creează factori favorabili pentru apariția omonimelor.

Tema omonimiei este interesantă atât prin specificul ei, cât și prin dificultățile în însușirea temei date de către studenți. Aceste dificultăți apar în urma confundării omonimelor și a cuvintelor polisemantice. Dat fiind faptul că fenomenul omonimiei se studiază în școală, ne-am propus să prezentăm câteva metode de predare-învățare a omonimelor la lecțiile de limba rusă în grupele de studenți filologi.

Instrumentele necesare în procesul de predare – învățare sunt manualul „Русский язык” (autor A. V. Dudnikov), manualul „Русский язык и литература”, clasa a 5-a (pentru școala cu predare în limba rusă), tabla, fișele, calculatorul (pentru prezentarea Power-Point), dicționarele.

În procesul de predare-învățare utilizăm mai multe metode: metoda *explicației*, metoda *exercițiului*, metoda *conversației euristice*, *brainstorming-ul*, etc.

Omonimia reprezintă coincidența fonetică a două sau mai multe unități lexicale, a formelor gramaticale, sau a afixelor formative ale cuvintelor. N.G. Golițo susține spunea: „cuvintele omonime corelează cu fenomenele realității independent unul de altul” [2, p. 126].

De exemplu: **клуб** (молодёжный) – **клуб** (пыли), **потолок** (комнаты) – **потолок** (в ступе), -к- (стир-к-а) – к – (дым –к -а) etc. [1, 16]

În limba rusă, în dependență de unitățile lexico – morfologice și fonetice ce se pot implica în relația de omonimie, distingem următoarele tipuri de omonime:

- ✓ *lexicale* (omonime totale);
- ✓ *morfologice* (omoforme);
- ✓ *fonetice* (omofone);
- ✓ *grafice* (omografe).

Spre deosebire de omonimele lexicale, care sunt *omonime totale*, celelalte sunt *omonime parțiale*.

Se cunosc câteva căi de apariție a omonimelor în limbă. Una din ele este *îndepărtarea* prea mare a unuia dintre sensurile lexicale ale cuvântului polisemantic și perceperea lui deja ca un cuvânt cu sens total diferit. Un al motiv al apariției omonimelor este *îmbogățirea* vocabularului limbii prin

împrumutul cuvintelor din alte limbi, drept rezultat apar coincidențe fonetice sau grafice: **лук** (din germană *растение* – seară) – **лук** (оружие – armă) etc.

Metoda explicației și a conversației euristice este utilizată pentru prezentarea definiției omonimelor care sunt cuvintele ce reprezintă aceeași parte de vorbire, cu *sens diferit*, dar care au formă și corp fonetic identic în toate formele flexionare. Spre exemplu: **ключ** (родник) – **ключ** (отмычка), **наряд** (одежда) – **наряд** (деловой документ), **мир** («вселенная») – **мир** («покой»); **коса** (девичья) – **коса** (орудие) – **коса** (песчаная); **лук** (растение) – **лук** (оружие).

După proveniență, omonimele lexicale se împart în două grupuri: a) cuvintele, semnificația cărora nu are niciun punct de tangență cu a celuilalt, de exemplu: **рысь** (хищное животное) – **рысь** (бег лошади) etc.; b) cuvintele polisemantice, care pe parcurs s-au îndepărtat atât de mult din punct de vedere semantic, încât au încetat a mai fi considerate sensuri ale aceleiași cuvânt [1, p. 16].

Metoda *exercițiului* este utilizată pentru consolidarea materiei. Studenților li se propune următoarea sarcină:

• *selectați din textul propus omonimele. Explicați semnificația acestora cu ajutorul dicționarelor explicative.*

В море суши полоса/ Называется **коса**,/ И у девушки **коса**/ Цвета спелого овса. / На траве лежит роса, - / Косит травушку **коса**./ У меня один вопрос:/ **Сколько есть на свете кос?**

• *Găsește omonimele. Formează cu ele îmbinări de cuvinte.*

Deoarece în exemple apar și cuvinte polisemantice (de exemplu: **шишка** (соцветие и плод хвойных) – **шишка** (бугорок на теле человека), studenților li se va atrage atenția la felul cum sunt prezentate dicționarele omonimelele și cuvintele polisemantice. Drept exemplu poate servi următorul tabel:

	Отличие	примеры
Омонимы	ЛЗС не имеют смысловой связи, друг из друга не выводимы.	<i>Лук</i> – растение, <i>лук</i> – оружие
	В толковом словаре – разные статьи	<i>Лук 1-</i> <i>Лук 2 -</i>
Многочисленные слова	В отдельных ЛЗ многозначного слова есть общие признаки.	Зелёный: 1) цветной (платье); 2) незрелый (абрикос); 3) неопытный (юноша)
	В толковом словаре – одна статья.	Зелёный: 1)... 2)... 3)...

Un alt grup de cuvinte îl prezintă *omoforme* (omonimele morfologice). *Omoforme* sunt cuvintele ce se scriu și se pronunță identic, dar au sens diferit. Ele se clasifică în:

✓ omoforme, ale aceleiași părți de vorbire (**есть** - инфинитив со значением «принимать пищу» și **есть** – форма 3-го лица ед.числа настоящего времени от *быть*), în cazul dat *verb*;

✓ omoforme ale diferitor părți de vorbire («залив» - существительное, «залив» - деепричастие), aici *substantiv* și *verb* în gerunziu.

Se propune exercițiul:

• *utilizați cuvintele de mai jos în propoziții simple, demonstrând că ele sunt omoforme:*

печь, дали, стих, жгут, мыла.

Putem apela la metoda conversației euristice și explicației. De exemplu:

• *spuneți, prin ce se deosebesc omoforme de omonimele lexicale? Argumentați.*

În continuare, vor fi prezentate *omofone* (omonimele fonetice) care sunt cuvinte ce se pronunță identic, dar se scriu diferit și au sensul lexical diferit.

Atunci când vorbim despre omofone, un rol important îl are *legea fonetică a sfârșitului de cuvânt* (фонетический закон конца слова). Această lege spune că în limba rusă poziția de la sfârșitul cuvântului a consoanelor sonore este una slabă, ele își pierd sonoritatea și se pronunță ca perechea lor surdă: *роз – рос; молод- молот; луг – лук etc.*

O altă lege ce funcționează este *legea reducerii vocalice*. De exemplu: *леса-луса; чистота – частота, посидел – поседел, снешине – сншине, etc.*

Un alt lucru important este faptul că omofonele, spre deosebire de omonimele lexicale, se exprimă prin diferite părți de vorbire. Aici ele pot fi redată printr-un cuvânt sau un grup de cuvinte: *подложку – под ложку; сухой – сухой; отмыла – от мыла, etc.*[3, 34]

Omografele sunt cuvintele exprimate prin aceiași parte de vorbire, care se scriu identic, dar se pronunță și au sens lexical *diferit*, de ex: *зАмок – замОк, Атлас – атЛас, плаЧу – плаЧУ* și altele.

Aici rolul decisiv îl joacă *accentul*. Anume el face diferența de sens. Iar pentru ca diferența de sens să poată fi observată, aceste cuvinte vor fi prezentate în context.

În concluzie, putem afirma că omonimele au farmecul lor și fără de ele, probabil limba nu ar fi atât de bogată și de frumoasă. Iar dificultățile ce se întâlnesc în procesul de predare-învățare a omonimei pot fi depășite, urmând câțiva pași simpli, dar foarte importanți în acest proces.

Bibliografie

1. Dudnikov, A.V., Русский язык, М., 1974 г.
2. Дубровина, Т. Ю., Горленко, Ф. М., Сузанская, Т. Н., Чернева, Е. Д., Русский язык и литература, 5 класс, 2005.
3. Шанский, Н. М., Современный русский литературный язык, 1988.